

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

Тренінг
з навчальної дисципліни
"ОРГАНІЗАЦІЯ ПОДАТКОВОГО ПРОЦЕСУ"
для студентів напряму підготовки
6.030508 "Фінанси і кредит"
спеціалізації "Оподаткування"
всіх форм навчання

Харків. Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014

Затверджено на засіданні кафедри оподаткування.
Протокол № 7 від 19.12.2013 р.

Укладач Найденко О. Є.

Т66 Тренінг з навчальної дисципліни "Організація податкового процесу" для студентів напряму підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит" спеціалізації "Оподаткування" всіх форм навчання / укл. О. Є. Найденко. – Х. : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. – 44 с. (Укр. мов.)

Розглянуто основні процесуальні, організаційні та методичні аспекти проведення тренінгу й подано методичні рекомендації щодо підготовки звіту з тренінгу на основі компетентнісного підходу. Наведено зміст програми тренінгового навчання, рекомендації учасникам тренінгової діяльності й розроблено організаційно-методичне забезпечення якості тренінгової діяльності.

Рекомендовано для студентів напряму підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит" спеціалізації "Оподаткування" всіх форм навчання.

Вступ

Однією з основних умов ефективної діяльності підприємства є своєчасне та правильне здійснення обліку операцій пов'язаних визначенням податкових зобов'язань та виконанням податкового обов'язку за різними податками та зборами. Правильний підхід до відображення в податковому обліку операцій платника податків є основою правильного їх відображення в податкових деклараціях (розрахунках).

Навчальну дисципліну зараховано до групи вибіркових дисциплін циклу професійно підготовки бакалаврів за напрямом "Фінанси і кредит" (спеціалізація "Оподаткування"). Навчальна дисципліна є невід'ємною частиною циклу економічних дисциплін, необхідних робітникам бухгалтерських та податкових підрозділів підприємств незалежно від форми власності та організаційно-правової форми господарювання.

Тренінгові технології навчання мають ключове значення при формуванні висококваліфікованого фахівця. Оскільки традиційні види робіт формують знання та вміння, актуалізується питання проведення тренінгів за спеціальністю, у формі комплексного тренінгу за фахом.

Навчальний тренінг орієнтований на студентів 4 курсу напряму підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит" спеціалізації "Оподаткування" всіх форм навчання.

1. Мета, завдання тренінгу, компетентності, що формуються

Метою тренінгу є формування у студентів професійних та особистісних компетентностей з ведення обліку податкових зобов'язань та складання податкових декларацій (розрахунків).

Тренінг спрямований на вирішення таких завдань:

ознайомлення зі структурою податкової звітності, обов'язковими та додатковими реквізитами податкових декларацій з податку на додану вартість, податку на прибуток підприємств та додатків до них;

сформувані навички правильного відображення в податкових деклараціях операцій, які здійснюються платником податків протягом звітного (податкового) періоду.

Згідно з Національною рамкою кваліфікацій перелік предметних компетентностей у розрізі тематики тренінгу та опис кваліфікаційних характеристик наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Кваліфікаційні характеристики, якими мають володіти студенти напряму підготовки "Фінанси і кредит" (спеціалізації "Оподаткування") освітньо-кваліфікаційного рівня "Бакалавр" після тренінгу з навчальної дисципліни

Знання	Вміння	Комунікація	Автономність і відповідальність
<i>Компетентність – це здатність розв'язувати складні завдання та проблеми у сфері ведення обліку податкових зобов'язань та складання податкових декларацій з податку на додану вартість та податку на прибуток підприємств</i>			
Спеціалізовані концептуальні знання типів податкових декларацій, які складаються платниками податків, та обов'язкових реквізитів, які мають бути відображені в податкових деклараціях	Складати податкові декларації з податку на прибуток підприємств та податку на додану вартість та додатків до них	Подавати податкову декларацію до органів Міністерства доходів і зборів різними способами	Самостійно складати податкові декларації та нести персональну відповідальність за правильність їх складання

2. Програма тренінгового навчання

Кожна частина тренінгу з навчальної дисципліни має своє змістовне наповнення, що впорядковується відповідно до певних правил: подання нової інформації та її обґрунтування відповідно до цілей тренінгу; аналіз складових наданої інформації, виділення проблеми, характеристика її впливу на поточну або майбутню діяльність; пошуки шляхів вирішення проблеми, покращення чи модернізації діяльності; аналіз запропонованих рішень та вироблення пропозицій щодо їх втілення; аналіз суб'єктивних вражень учасників та їх бачення ефективності отриманих результатів. Дотримання вказаних правил забезпечується шляхом чіткої організації процесу тренінгового навчання, яка полягає у розподілу певних тренінгових процедур та операцій у часі.

Організаційна структура тренінгу з навчальної дисципліни подана в табл. 2.

Організаційна структура тренінгу з навчальної дисципліни

Послідовність виконання навчальних процедур	Метод/вид активності	Тривалість, хвилин
Перший день		
Вступна частина		
1. Вступне слово тренера (ознайомлення групи з метою, завданнями тренінгу, компетентностями, що будуть одержані в процесі тренінгу)	Банки візуального супроводження	20
2. Правила поведінки в процесі проведення тренінгу	Технологія "Круг", фліп-чарт	10
3. Визначення сподівань учасників від тренінгу	Банки візуального супроводження	10
4. Узгодження графіку роботи	Банки візуального супроводження	5
Основна частина		
5. Лекція за темою "Податкова декларація (розрахунок): загальні правила складання та способи подання"	Лекція, банки візуального супроводження	225
Другий день		
6. Лекція за темою "Податкова декларація з податку на прибуток підприємств: загальні правила складання основної частини та додатків"	Лекція, банки візуального супроводження	270
Третій день		
7. Лекція за темою "Податкова декларація з податку на додану вартість: загальні правила складання основної частини та додатків"	Лекція, банки візуального супроводження	270
Четвертий день		
8. Виконання комплексного завдання щодо відображення в податковій декларації з податку на прибуток підприємств та додатках до неї облікових даних протягом звітного року	Робота в аудиторії	270
П'ятий день		
9. Виконання комплексного завдання щодо відображення в податковій декларації з податку на додану вартість та додатках до неї облікових даних протягом звітного року	Робота в аудиторії	270
Шостий день		
10. Підготовка звіту	Робота в аудиторії	90
11. Захист звіту	Презентація	170
12. Підбиття підсумків та завершення роботи	Зворотний зв'язок (анкетування учасників)	10
Усього		1 620

На проведення тренінгу з навчальної дисципліни доцільно виділити 18 пар, які складають 1 620 годин.

3. Змістовна структура тренінгу

Змістовна структура тренінгу за навчальною дисципліною розроблена з урахуванням таких основних вимог щодо досягнення його ефективності:

- 1) тренінг повинен враховувати базові знання, вміння, навички;
- 2) тренінг повинен орієнтуватися на розв'язання конкретної проблеми;
- 3) методи тренінгу мають відповідати особливостям слухачів та спрямовуватися на досягнення поставлених цілей;
- 4) результати, отримані в тренінгу мають використовуватися при подальшому навчанні;
- 5) тренінг повинен враховувати соціально-психологічні особливості колективу;
- 6) тренінг потребує адміністративної підтримки для забезпечення успіху в найближчій перспективі.

Отже, після встановлення мети, завдань та окреслення компетентностей, якими мають оволодіти студенти у ході проведення тренінгу, необхідно розробити зміст тренінгу.

Змістовна структура тренінгу включає три частини: вступну, основну та завершальну. Змістовне наповнення кожної з частин тренінгу подано у табл. 3.

Вступна частина тренінгу спрямована на залучення учасників тренінгу до спільної праці для досягнення спільних навчальних цілей. На цьому етапі студенти мають зацікавитися у досягненні мети тренінгу, подолати початкову стриманість і налаштуватися на активну роботу замість пасивного спостереження. У ході вступного заняття основний акцент робиться на тому, щоб подолати відчуження, познайомитися, представити себе. Для цього використовуються різноманітні вправи, завдання, будь-які обговорення, обмін враженнями, підпорядковані названим завданням – знайомство і включення у співпрацю. Крім цього в межах вступної частини тренінгу необхідно виявити й обговорити власні цілі та очікування учасників.

Змістовна структура тренінгу

Завдання	Змістовні блоки	Очікувані результати
Ознайомлення тренінгової групи з метою, завданнями тренінгу, компетентностями, що будуть отримані в процесі тренінгу	Вступна: правила, узгодження графіку роботи	Налаштування тренінгової групи на продуктивну роботу та освоєння компетентності
Розподіл обов'язків та відповідальності в процесі складання податкової звітності	Основна: пошук шляхів розв'язання проблеми, отримання інформації	Розподіл обов'язків та відповідальності складання податкової звітності
Ознайомлення з основними правилами складання та подання податкових декларацій	Основна: актуалізація проблеми; оцінка рівня поінформованості про проблему	Знати обов'язкові реквізити податкових декларацій, способи складання та подання податкових декларацій
Ознайомлення з основними правилами складання декларації з податку на прибуток підприємств та додатків до неї	Основна: актуалізація проблеми; оцінка рівня поінформованості про проблему	Знати порядок складання декларації з податку на прибуток підприємств та додатків до неї
Ознайомлення з основними правилами складання декларації з податку на додану вартість та додатків до неї	Основна: актуалізація проблеми; оцінка рівня поінформованості про проблему	Знати порядок складання декларації з податку на додану вартість та додатків до неї
Складання декларації з податку на прибуток підприємств та додатків до неї	Основна: розвиток практичних навичок	Вміти скласти декларацію з податку на прибуток підприємств та додатки до неї
Складання декларації з податку на додану вартість та додатків до неї	Основна: розвиток практичних навичок	Вміти скласти декларацію з податку на додану вартість та додатки до неї
Підведення підсумків, оцінка результатів	Завершальна: рефлексія	Презентація результатів роботи

Основна частина має безпосереднє цільове призначення та зорієнтована на вирішенні завдань тренінгу. На цьому етапі необхідно оптимально поєднати нову інформацію, аналіз проблем, постановку практичних завдань та їх обговорення для виявлення загального розуміння суті проблеми. Основна частина тренінгу передбачає повторення та узагальнення теоретичного матеріалу за тематикою тренінгу. У зв'язку з цим проводяться міні-лекції, тобто інформація подається у прийнятному для сприйняття вигляді: презентація, роздатковий матеріал. Одним із головних завдань цього етапу є узгодження різних поглядів на виконання роботи із поданою інформацією.

Завершальна частина тренінгу має включати не тільки презентацію результатів роботи кожної з малих груп, а ще їх обговорення, конструктивну критику, яка дає поштовх для подальшого розвитку. Дуже важливо на цьому етапі, щоб кожний учасник сформував свої враження від проведення тренінгу в цілому, визначив позитивні моменти та ті, на які необхідно звернути увагу з метою подальшого вдосконалення.

У перший день тренінгу зі студентами обговорюються мета, завдання та порядок проведення тренінгу. Також для формування теоретичних знань буде прочитана лекція на тему "Податкова декларація (розрахунок): загальні правила складання та способи подання".

Загальні правила складання та подання податкових декларацій (розрахунків) регламентуються Податковим кодексом України.

У другий день тренінгу буде прочитана лекція на тему "Податкова декларація з податку на прибуток підприємств: загальні правила складання основної частини та додатків".

У третій день тренінгу буде прочитана лекція на тему "Податкова декларація з податку на додану вартість: загальні правила складання основної частини та додатків".

У четвертий та п'ятий день тренінгу студентам наводяться приклади складання декларації з податку на прибуток підприємств та додатків до неї.

Основою для складання декларації з податку на прибуток підприємств є Наказ Міністерства доходів і зборів України від 30 грудня 2013 року № 872. Згідно з вимогами даного Наказу декларація складається з основної частини та 14 додатків.

Податкова декларація повинна містити такі обов'язкові реквізити:
тип документа (звітний, уточнюючий, звітний новий);
звітний період, за який подається податкова декларація;

звітний період, що уточнюється;
повне найменування (ПІБ) платника податків згідно з реєстраційними документами;
код платника податків згідно з ЄДРПОУ або податковий номер;
реєстраційний номер облікової картки платника податків або серію та номер паспорта;
місцезнаходження (місце проживання) платника податків; найменування контролюючого органу, до якого подається звітність;
дата подання;
ініціали, прізвища та реєстраційні номери облікових карток посадових осіб платника податків;
підписи платника податку – фізичної особи та/або посадових осіб платника податку, засвідчені печаткою платника податку (за наявності).
Приклади складання додатків до декларації з податку на прибуток підприємств наведено нижче.

Додаток АМ

У цьому додатку зазначається нарахована за звітний період амортизація за основними засобами, а також за названими видами не оборотних активів. Причому на кожний вид активу виділено лише один рядок, тобто загальна сума амортизації показується за всіма основними засобами, за всіма нематеріальними активами і т. д.; наводиться інформація про амортизацію витрат, пов'язаних із видобутком корисних копалин, а також витрат на ремонт і поліпшення свердловин.

Приклад 1

Станом на 01.01.14:

сукупна балансова вартість основних засобів становить 1 900 000 грн, ремонтний ліміт (10 % такої вартості) – 190 000 грн;

первісна вартість свердловини з видобутку газу – 880 000 грн, ремонтний ліміт (10 % цієї вартості) – 88 000 грн.

У березні 2014 року було проведено поточний ремонт адміністративної будівлі, а в лютому – свердловини (без виведення з експлуатації). Вартість ремонту становить 20 000 та 31 324 грн відповідно.

Скласти додаток АМ до декларації з податку на прибуток підприємств.

Таблиця 1. Нарахована амортизація за звітний період

Нарахована амортизація за звітний (податковий) період	у тому числі			
	основних засобів та інших необоротних активів	нематеріальних активів	витрат, пов'язаних із видобутком корисних копалин	тимчасової податкової різниці, яка виникла за результатами інвентаризації основних засобів станом на 01.04.2011 р.
1	2	3	4	5
97 587	87 237	2 900	7 000	450

Таблиця 2. Витрати на ремонт та поліпшення основних засобів відповідно до пункту 146.12 статті 146 розділу III Податкового кодексу України

Балансова вартість основних засобів на початок звітного (податкового) року	Сума ліміту витрат на поліпшення на звітний (податковий) рік (графіа 1 x 10 %)	Фактичні обсяги витрат на поліпшення на звітний (податковий) період	Сума, що враховується до складу витрат звітного (податкового) періоду (графіа 3 в межах графіа 2)
1	2	3	4
1 900 000	190 000	20 000	20 000

Таблиця 3. Витрати на реконструкцію, модернізацію та інші поліпшення свердловин відповідно до пункту 148.5 статті 148 розділу III Податкового кодексу України

Об'єкти поліпшення	Первісна вартість свердловини	Сума ліміту витрат від первісної вартості окремої свердловини на звітний (податковий) рік (графіа 2 x 10 %)	Фактичні обсяги витрат на поліпшення на звітний (податковий) період	Сума, що враховується до складу витрат звітного (податкового) періоду (графіа 4 в межах графіа 3)
1	2	3	4	5
Свердловина				
1	880 000	88 000	31 324	31 324
X	Разом	88 000	31 324	31 324

Додаток АВ

При заповненні додатка АВ до Податкової декларації з податку на прибуток підприємства слід керуватися нормами п. 153.3 Податкового кодексу. Обов'язок щодо нарахування та сплати авансового внеску з податку на прибуток у розмірі ставки, визначеної п. 151.1, покладається на будь-якого емітента корпоративних прав – резидента, який прийняв рішення про виплату дивідендів своїм акціонерам (власникам). Зазначений авансовий внесок вноситься до бюджету до або одночасно з виплатою дивідендів без зменшення суми такої виплати на суму такого податку.

На платників фіксованого сільськогосподарського податку такий обов'язок не поширюється; не справляються авансові внески також у випадках, передбачених пп. 153.3.5 Податкового кодексу.

Приклад 2

Додаток АВ
до рядка 20 Податкової декларації
з податку на прибуток підприємства

Розрахунок авансового внеску з податку на прибуток на суму виплачених дивідендів

Показники	Код рядка	Сума
1	2	3
Сума виплачених у звітному (податковому) періоді дивідендів, у тому числі:	1	188 000
У цьому рядку відображається загальна сума виплачених у звітному податковому періоді дивідендів: ті, на які нараховується авансовий внесок, і ті, на які не нараховується. Суми дивідендів, на які не нараховується авансовий внесок (пп. 153.3.5 ПК), відображаються в рядках 1.1 – 1.4.		
Сума дивідендів, виплачена фізичним особам	1.1	300 000
Заповнюється на підставі абзацу "а" пп. 153.3.5 ПК, згідно з яким при виплаті дивідендів фізичним особам авансовий внесок не справляється		
Сума дивідендів, виплачена у вигляді акцій (часток, паїв), емітованих платником податку, за умови, що така виплата ніяким чином не змінює пропорцій (часток) участі всіх акціонерів (власників) у статутному фонді емітента	1.2	100 000

Закінчення додатка АВ

1	2	3
Заповнюється на підставі абзацу "б" пп. 153.3.5 ПК. Авансовий внесок не справляється при дотриманні умови, зазначеної в цьому абзаці.		
Сума дивідендів, виплачена інститутом спільного інвестування	1.3	270 000
Заповнюється на підставі абзацу "в" пп. 153.3.5 ПК		
Сума дивідендів, виплачена управителем фонду операцій з нерухомістю при виплаті платежів власникам сертифікатів фонду операцій з нерухомістю в результаті розподілу доходу фонду операцій з нерухомістю	1.4	170 000
Заповнюється на підставі абзацу "г" пп. 153.3.5 ПК.		
Сума дивідендів, що отримана материнською компанією	2	150 000
Заповнюється на підставі абзацу "г" пп. 153.3.5 ПК. У цьому рядку відображається сума дивідендів, отриманих материнською компанією від дочірніх підприємств		
Сума перевищення виплачених над отриманими материнською компанією дивідендами у попередньому звітному (податковому) році (рядок 4 цього додатка за попередній звітний (податковий) рік)	3	33 000
Заповнюється на підставі абзацу "г" пп. 153.3.5 ПК		
Сума дивідендів, з якої має бути сплачено авансовий внесок у звітному (податковому) періоді (рядок 1 - рядок 1.1 - рядок 1.2 - рядок 1.3 - рядок 1.4 - рядок 2 - рядок 3)	4	5 000
Сума авансового внеску при виплаті дивідендів, що має бути сплачена у звітному (податковому) періоді (рядок 4 x рядок 10 Податкової декларації / 100), у тому числі:	5	1 050
У цьому рядку зазначається вся сума авансового внеску, що належить до сплати платником		
Сума авансового внеску при виплаті дивідендів у звітному (податковому) періоді, що має бути сплачена за місцезнаходженням юридичної особи (переноситься в рядок 20 Податкової декларації)	5.1	1 050

Додаток ВО

Додаток ВО "Розрахунок витрат при здійсненні операцій з нерезидентом, що має офшорний статус" підлягає заповненню, якщо підприємство у звітному році здійснювало операції з контрагентами, які є резидентами офшорних зон. Цей додаток призначений для відображення операцій, визначених п. 161.2 Податкового кодексу.

При виконанні договорів, що передбачають оплату товарів (робіт, послуг) – витрати платника податку на прибуток визначаються в розмірі 85 % вартості таких товарів (робіт, послуг). Додаток ВО подається за підсумками річного податкового періоду та є складовою частиною річної декларації з податку на прибуток підприємства. Якщо протягом року підприємство не здійснювало операцій із зазначеною категорією партнерів, то додаток не подається.

Додаток ВО

**Розрахунок витрат при здійсненні операцій з нерезидентом,
що має офшорний статус**

Код рядка	Реквізити договору (контракту), найменування та місцезнаходження нерезидента, що має офшорний статус	Загальна вартість придбаних товарів (робіт, послуг) у нерезидента, що має офшорний статус	Витрати платника податку на оплату вартості таких товарів (робіт, послуг), які включаються до витрат покупця (графа 3 x 0,85)	у тому числі, що включаються до	
				собівартості придбаних (виготовлених) та реалізованих товарів (робіт, послуг)	інших витрат
1	2	3	4	5	6
1	Договір поставки від 01.06.13 р. № 123 "Бахрейн корпорейшн" Бахрейн	105 000	89 250	85 000	4 250
06.4.3 7	Частина вартості товарів (робіт, послуг), що відображається у рядку 06.4.37 додатка ІВ до рядка 06.4 Податкової декларації з податку на прибуток підприємства (сума рядків 1 - n графи 6)		x	x	4 250

Додаток ВП

Якщо в майбутніх податкових періодах з урахуванням строків давності, визначених ст. 102 ПК, платник податків самостійно виявляє помилки в раніше поданій ним податковій декларації, то він має право виправити їх двома способами (п. 50.1 ПК):

або шляхом подання уточнюючого розрахунку;

або шляхом відображення уточнених показників у складі декларації з податку на прибуток за будь-який наступний податковий період, протягом якого такі помилки було виявлено.

Якщо самостійно виявлені платником податку помилки призвели до заниження податкового зобов'язання, то платник податків (крім випадків, коли такі помилки виявлено під час документальної перевірки) зобов'язаний:

або подати уточнюючий розрахунок і при цьому сплатити суму недоплати і штраф у розмірі 3 % від такої суми до подання цього уточнюючого розрахунку;

або відобразити суму недоплати і штраф у розмірі 5 % від такої суми у складі поточної декларації.

Додаток ВП

Розрахунок податкових зобов'язань за період, у якому виявлено помилку(и)

Показники	Код рядка	Сума
1	2	3
Самостійне виправлення помилок		
Збільшення податкового зобов'язання звітного (податкового) періоду(ів), що уточнюється(ються) (позитивне значення (рядок 16 – рядок 16 – Податкової декларації, яка уточнюється) + позитивне значення (рядок 22 – рядок 22 Податкової декларації, яка уточнюється)) (переноситься до рядка 23 Податкової декларації (звітної/звітної нової/консолідованої))	23	25 000
Сума штрафу при відображенні недоплати у складі Податкової декларації, що подається за звітний (податковий) період, наступний за періодом, у якому виявлено факт заниження податкового зобов'язання (рядок 23 x 5%) (переноситься до рядка 24 Податкової декларації (звітної/звітної нової/консолідованої))	24	750

1	2	3
Пеня, нарахована на виконання вимог пп. 129.1.2 п. 129.1 статті 129 розділу II Податкового кодексу України (переноситься до рядка 25 Податкової декларації (звітної/звітної нової/консолідованої))	25	1 436
Зменшення податкового зобов'язання звітного (податкового) періоду(ів), що уточнюється (ються) (від'ємне значення (рядок 16 – рядок 16 Податкової декларації, яка уточнюється) + від'ємне значення (рядок 22 – рядок 22 Податкової декларації, яка уточнюється)) (переноситься до рядка 26 Податкової декларації (звітної/звітної нової/консолідованої))	26	-

Додаток ЗП

Згідно з Податковим кодексом нарахований податок на прибуток підлягає зменшенню на суми:

податку на прибуток з іноземних джерел, сплаченого за кордоном;

податку, сплаченого за місцезнаходженням відокремлених підрозділів;

при сплаті консолідованого податку на прибуток;

авансових внесків, що сплачуються платником податку на прибуток – емітентом корпоративних прав при виплаті дивідендів та/або прирівняних до них платежів;

податку на землю, яка використовується в сільськогосподарському обороті.

Визначаються ці показники в додатку ЗП до рядка 13 декларації "Зменшення нарахованої суми податку". Під нарахованою сумою слід розуміти суму податку на прибуток від усіх видів діяльності, визначену за даними двох рядків декларації:

11 – податок на прибуток від діяльності, що не підлягає патентуванню;

12 – податок на прибуток від діяльності, що підлягає патентуванню, зменшений на вартість торгових патентів.

Додаток ЗП складається із двох таблиць. У першій із них визначається сума зменшення (рядок 13), яка потім переноситься до рядка 13 декларації, а в другій – сума податку, що підлягає сплаті за місцезнаходженням відокремлених підрозділів (рядок 13.2).

Таблиця 1. Зменшення нарахованої суми податку

Показники	Код рядка	Сума, грн
1	2	3
Зменшення нарахованої суми податку (рядок 13.1 + рядок 13.2 + рядок 13.5.1 + рядок 13.6)	13	90 848
Сума податку на прибуток, отриманий з іноземних джерел, що сплачений суб'єктами господарювання за кордоном, яка зараховується під час сплати ними податку в Україні в розмірі, який не перевищує суми податку, що підлягає сплаті таким платником протягом такого звітного (податкового) періоду	13.1	12 000
Сума податку, нарахованого платником податку на прибуток (при консолідованій сплаті) за місцезнаходженням його відокремлених підрозділів	13.2	52 748
Сума сплачених авансових внесків при виплаті дивідендів (прирівняних до них платежів) в звітному (податковому) періоді	13.3	16 100
Сума сплачених авансових внесків при виплаті дивідендів (прирівняних до них платежів) в минулих періодах, не врахована у зменшення податку (рядок 13.5.2 додатка ЗП до рядка 13 Податкової декларації попереднього звітного (податкового) періоду)	13.4	10 000
Сума сплачених авансових внесків при виплаті дивідендів (прирівняних до них платежів) (рядок 13.3 + рядок 13.4), у тому числі:	13.5	26 100
сума, що відноситься на зменшення нарахованої суми податку в поточному звітному (податковому) періоді	13.5.1	26 100
сума, що відноситься на зменшення нарахованої суми податку в наступних звітних (податкових) періодах (рядок 13.5 - рядок 13.5.1, переноситься до рядка 13.4 додатка ЗП до рядка 13 Податкової декларації за наступний звітний (податковий) період)	13.5.2	-
Податок на землю, що використовується в сільськогосподарському виробничому обороті виробників сільськогосподарської продукції	13.6	-
Сума сплаченого авансового внеску з податку на прибуток відповідно до п. 57.1 ст. 57 глави 4 розділу II та абзацу другого п. 2 підрозділу 4 розділу XX Податкового кодексу України	13.7	-

Додаток ІВ

У ньому відображаються в першу чергу інші витрати звичайної діяльності та інші операційні витрати. Також у цьому додатку відображаються:

інші витрати, передбачені п. 138.12 ПК, які не належать до вже згадуваних інших витрат звичайної діяльності;

витрати, не враховані в минулих звітних роках у зв'язку з допущенням помилок або відновленням втрачених (зіпсованих) документів. Якщо такі витрати стосуються минулих податкових періодів звітного року, то вони відображаються у складі витрат відповідної групи: собівартості товарів (робіт, послуг), адміністративних витрат чи витрат на збут та ін.

Додаток ІД

У додатку ІД знайдуть своє відображення інші доходи, склад яких наведено в п. 135.5 Податкового кодексу, за винятком доходів, що не беруть участь у розрахунку об'єкта оподаткування. У додатку ІД відображають тільки ті види доходів, які отримані від неосновних видів діяльності.

Додаток ПЗ

Якщо підприємство користується однією з наведених пільг, то воно повинне заповнювати додаток ПЗ до рядка 09 декларації. Додатково таке підприємство зобов'язане:

вести окремий облік пільговуваної діяльності згідно з п. 152.11 ПК, тобто окремо обліковувати доходи та витрати (включаючи амортизацію) пільговуваної діяльності;

обліковувати суму податку, не сплачену в результаті застосування пільги; складати Звіт про суми отриманих пільг.

Додаток ПЗ

Таблиця 1. Розрахунок прибутку, що звільняється від оподаткування

Показники	Код рядка	Сума, грн
1	2	3
Прибуток, звільнений від оподаткування, або збиток від діяльності, прибуток від якої звільняється від оподаткування, у тому числі:	09	30 000
на підставі "А" (рядок А1 - рядок А2 - рядок А3)	09.1	30 000

1	2	3
Доходи, які не оподатковуються на підставі "А"	A1	80 000
Собівартість придбаних (виготовлених) та реалізованих товарів (робіт, послуг), яка відноситься до діяльності "А"	A2	45 000
Інші витрати, які відносяться до діяльності "А"	A3	5 000

Таблиця 2. Підстави для застосування пільги

Підстава	Норма Податкового кодексу України	Підпункт (частина)	Пункт	Стаття
1	2	3	4	5
A	Тимчасово, до 1 січня 2020 року, звільняється від оподаткування прибуток виробників біопалива, отриманий від продажу біопалива	-	15	Підрозд. 4 розд. XX

Додаток ПН

Додаток ПН до Податкової декларації з податку на прибуток підприємства заповнюється та подається платниками податку на прибуток, які у звітному періоді здійснювали виплату доходів нерезидентам.

Це доходи із джерелом їх походження з України, перелік яких наведено в графі 1 таблиці 1 додатка ПН. Додаток ПН заповнюється по кожному нерезиденту, реквізити якого зазначаються у шапці додатка.

Додаток ПН

Таблиця 1. Розрахунок (звіт) податкових зобов'язань нерезидентів, якими отримано доходи із джерелом їх походження з України

Види доходів	Код рядка	Сума доходів	Ставка податку (%) згідно з Податковим кодексом України	Ставка податку (%) згідно з міжнародним договором	Сума податку (графа 3 x графу 4 / 100 або графа 5 / 100)
1	2	3	4	5	6
Проценти, дисконтні доходи	1	27 175	15	-	4 076
...

Закінчення додатка ПН

1	2	3	4	5	6
Роялті	3	50 000	15	-	7 500
...
Доходи від інжинірингу	5	60 000	15	-	9 000
...
Прибуток від операцій із безпроцентними (дисконтними) облигаціями чи казначейськими зобов'язаннями	16	20 000	19	-	3 800
...
Усього	20	X	X	X	24 376

Таблиця 2. Розрахунок прибутку від операцій із безпроцентними (дисконтними) облигаціями чи казначейськими зобов'язаннями (рядок 16 таблиці 1)

№	Дата придбання цінних паперів	Ціна придбання цінних паперів	Номинальна вартість цінних паперів	Сума прибутку (графа 4 – графа 3)	Сума податку (графа 5 x 19 % : 100)
1	2	3	4	5	6
1	20.03.13	100 000	120 000	20 000	3 800
	X	X	X	20 000	3 800

Додаток СБ

Додаток СБ заповнюється у разі коригування доходів і витрат (зі знаком "+" або "-") при врегулюванні заборгованості, пов'язаної з придбанням або продажем товарів (робіт, послуг). Причому заповнюється окремо для кожної заборгованості, щодо якої розпочато процедуру врегулювання. Продавець при цьому заповнює свій додаток, а покупець свій. Заборгованість, яка виникла в результаті перерахування (отримання) передоплати, при її врегулюванні в податковому обліку не відображається.

Додаток СБ

Суми врегулювання сумнівної (безнадійної) заборгованості

Показники коригування	Код рядка	Сума, грн
1	2	3
Коригування суми доходів (+, -)	03.11	-100 000
Коригування суми витрат (+, -)	06.5.24	-80 000

Закінчення додатка СБ

1	2	3
Пеня, нарахована на виконання вимог підпункту 159.1.2 пункту 159.1 статті 159 розділу III Податкового кодексу України	П	–
Пеня, нарахована на виконання вимог підпункту 159.1.2 пункту 159.1 статті 159 розділу III Податкового кодексу України або пункту 5 підрозділу 4 розділу XX Податкового кодексу України за результатами попереднього звітного (податкового) періоду поточного року з урахуванням уточнень	П1+	–
Пеня, нарахована на виконання вимог підпункту 159.1.2 пункту 159.1 статті 159 розділу III Податкового кодексу України або пункту 5 підрозділу 4 розділу XX Податкового кодексу України за результатами останнього календарного кварталу звітного (податкового) періоду (рядок П - рядок П1)	П2	–

Коригування здійснюється у зв'язку:

з невиконанням умов договору від "2" лютого 2013 року, №12/3, укладеного з:
ТОВ "Гавань", код 11223344, код за ЄДРПОУ, адреса 52000. м. Київ, вул. Лісова,
3 оф. 20.

в якому платник
податку є

Продавцем

Покупцем

потрібне позначити

Коригування здійснюється на підставі положень підпунктів 159.1.1 та 159.1.2 пункту 159.1 статті 159 розділу III Податкового кодексу України або пункту 5 підрозділу 4 розділу XX Податкового кодексу України:

Згідно з пп. 159.1.1 ПК продавець робіт має право зменшити суму доходу звітного періоду на вартість виконаних робіт у попередніх звітних податкових періодах у разі, якщо покупець робіт затримує без погодження з таким платником податку оплату їх вартості. Право на зменшення суми доходу виникає у тому періоді, коли платник податку звертається до суду з позовом про стягнення заборгованості з такого покупця. Одночасно продавець зобов'язаний зменшити суму витрат цього звітного періоду на собівартість.

таких документів:

1. Договір від 02.02.13 № 12/3.
2. Позов до суду від 10.10.13 № 33.

Додаток ТП

Платники податку на прибуток, які провадять діяльність, що підлягає патентуванню, заповнюють рядки додатка ТП до декларації:

Рядок 08 – "Об'єкт оподаткування від діяльності, що підлягає патентуванню ("+", "-");

Рядок 12 – "Податок на прибуток від діяльності, що підлягає патентуванню, зменшений на вартість торгових патентів".

Платники податку на прибуток, які провадять діяльність, що підлягає патентуванню, зобов'язані окремо визначати податок на прибуток від кожного виду патентовуваної діяльності та окремо від іншої діяльності. Тому вони ведуть окремий облік доходів, отриманих від діяльності, що підлягає патентуванню, і витрат, пов'язаних із веденням такої діяльності, з урахуванням від'ємного значення об'єкта оподаткування попереднього звітного (податкового) року.

Додаток ТП

Розрахунок податку на прибуток, отриманий від діяльності, що підлягає патентуванню

Показники	Код рядка	Сума, грн
1	2	3
Об'єкт оподаткування від діяльності, що підлягає патентуванню (A4 + B4 + B4 + Г4) (+, -)	08	14 600
Сума податку на прибуток від діяльності, що підлягає патентуванню, зменшена на вартість торгових патентів (A + B + B + Г)	12	3 358
Доходи, отримані від здійснення торговельної діяльності у пунктах продажу товарів	A1	95 000
Собівартість придбаних (виготовлених) та реалізованих товарів (робіт, послуг), понесена у зв'язку з отриманням доходів, зазначених у рядку A1	A2	80 000
Інші витрати, понесені у зв'язку з отриманням доходів, зазначених у рядку A1, у тому числі:	A3	400
від'ємне значення об'єкта оподаткування попереднього звітного (податкового) періоду	A3.1	-

Закінчення додатка ТП

1	2	3
Об'єкт оподаткування: позитивний (+), від'ємний (-) (A1 - A2 - A3)	A4	14 600
Вартість торгових патентів на здійснення торговельної діяльності у пунктах продажу товарів, придбаних платником податку, дія яких припадає на звітний (податковий) період	A5	3 000
Податок на прибуток, отриманий від здійснення торговельної діяльності у пунктах продажу товарів, зменшений на вартість торгових патентів (позитивне значення (A4 x рядок 10 Податкової декларації / 100) - A5))	A	358 (3 358 - 3 000)

Додаток ЦП

Додаток ЦП до Податкової декларації з податку на прибуток підприємства заповнюють лише ті платники, у яких протягом звітного періоду проходили операції з цінними паперами і корпоративними правами на вторинному ринку ЦП (тобто операції з паперами та корпоративними правами, які раніше вже брали участь в операціях їх розміщення емітентом). Такі операції із ЦП регулюються нормами п. 153.8 Податкового кодексу.

Додаток ЦП

Розрахунок фінансових результатів від операцій з торгівлі цінними паперами, дериватами та іншими, ніж цінні папери, корпоративними правами

Показники	Код рядка	Сума, грн
1	2	3
Прибуток від операцій з торгівлі цінними паперами, деривативами та іншими, ніж цінні папери, корпоративними правами, у тому числі (сума позитивних значень рядків 1 - 7)	03.20	11 500
Прибуток (+) або збиток (-) від операцій з акціями та іншими, ніж цінні папери, корпоративними правами, у тому числі (рядок 1.1 - рядок 1.2 - рядок 1.3):	1	-10 000
доходи звітного (податкового) періоду	1.1	150 000
витрати звітного (податкового) періоду	1.2	160 000

1	2	3
від'ємний фінансовий результат попереднього звітного (податкового) періоду	1.3	-
Прибуток (+) або збиток (-) від операцій з облігаціями, у тому числі (рядок 2.1 - рядок 2.2 - рядок 2.3):	2	8 900
доходи звітного (податкового) періоду	2.1	8 900
витрати звітного (податкового) періоду	2.2	-
від'ємний фінансовий результат попереднього звітного (податкового) періоду	2.3	-
Прибуток (+) або збиток (-) від операцій з вексями, у тому числі (рядок 3.1 - рядок 3.2 - рядок 3.3):	3	2 600
доходи звітного (податкового) періоду	3.1	7 900
витрати звітного (податкового) періоду	3.2	3 000
від'ємний фінансовий результат попереднього звітного (податкового) періоду	3.3	2 300

У третій день тренінгу студентам наводяться приклади складання декларації з податку на додану вартість та додатків до неї.

Основою для складання декларації з податку на прибуток підприємств є наказ Міністерства доходів і зборів України "Про затвердження форм та порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість" від 13 листопада 2013 року № 681.

Згідно з вимогами даного наказу декларація складається з основної частини та 9 додатків. Приклади складання додатків до декларації з податку на додану вартість наведено нижче.

Додаток Д1

Додаток 1 до декларації з ПДВ заповнюється в разі проведення коригувань на підставі ст. 192 Податкового кодексу:

постачальником – у разі коригування обсягу постачання і податкових зобов'язань, яке відображається в рядках 8.1, 8.1.1 декларації. Зокрема,

у рядку 8.1 відображається збільшення або зменшення обсягів постачання і податкового зобов'язання (за операціями, за якими нараховувався ПДВ). У рядку 8.1.1 відображається збільшення або зменшення обсягу постачання, за яким не нараховувався ПДВ (це операції постачання, що не є об'єктом оподаткування згідно зі ст. 196 ПК, звільнені від ПДВ згідно зі ст. 197 ПК, та інші операції, що не обкладаються ПДВ);

покупцем – у разі коригування обсягу придбання і податкового кредиту, яке відображається в рядках 16.1, 16.1.1, 16.1.2, 16.1.13 декларації. Зокрема, у рядку 16.1 відображається коригування обсягів придбання і податкового кредиту, який було включено до рядка 10.1.

У рядку 16.1.1 відображається збільшення або зменшення обсягів придбання, за якими не нараховувався ПДВ.

У рядку 16.1.2 відображається коригування обсягів придбання і податкового кредиту, який було включено до рядка 15.1 декларації (значення показника ряд. 16.1.2 ураховується при коригуванні податкового кредиту після перерахунку частки використання товарів, послуг, необоротних активів в оподатковуваних операціях виходячи із фактичних обсягів проведених протягом року операцій і перерахунку частки використання необоротних активів в оподатковуваних операціях за результатами 12, 24 та 36 місяців використання). У рядку 16.1.3 відображається коригування обсягів придбання, за якими вхідний ПДВ не включався до податкового кредиту (показник ряд. 15.2 декларації).

Коригування згідно з п. 192 ПК проводяться у випадках: зміни суми компенсації вартості товарів (послуг) після їх постачання (включаючи перегляд цін після постачання), перерахунку в разі повернення товарів постачальникові, а також повернення постачальником передоплати покупцеві. Оскільки на розрахунку коригування до податкової накладної передбачено підпис покупця про отримання розрахунку, то коригування податкового зобов'язання постачальника і податкового кредиту покупця відображається в декларації (і додатку 1) за звітний період, у якому отримано розрахунок коригування покупцем (таке роз'яснення міститься в Єдиній базі податкових знань ДПС).

Додаток Д1 заповнюється в розрізі контрагентів і розрахунків коригування до податкових накладних.

Розділ І. Коригування податкових зобов'язань

Таблиця 1. Коригування податкових зобов'язань згідно зі статтею 192 розділу V Кодексу

№	Отримувач (покупець)		Податкова накладна, за якою проводиться коригування		Розрахунок коригування кількісних і вартісних показників до податкової накладної		Підстава для коригування податкових зобов'язань з податку на додану вартість	Обсяг поставання (без податку на додану вартість) (+ чи -)	Сума податку на додану вартість (+ чи -)
	Найменування (прізвище, ім'я, по батькові – для фізичних осіб)	індивідуальний податковий номер	дата	номер	номер	дата отримання отримувачем (покупцем) розрахунку			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	ПП "Каприз"	11111111111111111111	12.11.11	1112	1276	20.12.11	Надання знижки	-2 000	-400
2	ПП "Відмова"	0	23.11.11	1182	1289	-	Повернення товару	-1 000	-200
Усього: рядки 8.1 та 8.1.1 (+ чи -)								-3 000	-600

Розділ II. Коригування податкового кредиту

Таблиця 3. Коригування податкового кредиту згідно зі статтею 192 розділу V Кодексу за обсягами придбання товарів/послуг, необоротних активів, включених у рядок 15 декларації

№	Постачальник (продавець)		Податкова накладна, за якою проводиться коригування		Розрахунок коригування кількісних і вартісних показників до податкової накладної		Підстава для коригування податкового кредиту з податку на додану вартість	Обсяг поставання (без податку на додану вартість) (+ чи -)	Сума податку на додану вартість (+ чи -)
	найменування (прізвище, ім'я, по батькові – для фізичних осіб)	індивідуальний податковий номер	дата	номер	номер	дата отримання отримувачем (покупцем) розрахунку			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	ТОВ "Щедрість"	22222222222222222222	15.11.11	375	415	13.12.11	Одержання знижки	-210	-42
Усього: рядок 16.1.2 та 16.1.3 (+ чи -)								-210	-42

Додаток Д2

У додатку Д2 відображається сума ПДВ, яка залишається невідшкодованою платнику податків.

Додаток Д2 до податкової декларації з податку на додану вартість

№	Залишок від'ємного значення попереднього звітного (податкового) періоду, за вирахованням суми податку, яка підлягає сплаті до бюджету за підсумками поточного звітного періоду (рядок 22 декларації звітного (податкового) періоду)		Частина залишку від'ємного значення, фактично сплачена отримувачем товарів/послуг постачальникам товарів/послуг або до Державного бюджету України, а в разі отримання від нерезидента послуг на митній території України – включена до податкових зобов'язань у декларації, у попередніх звітних (податкових) періодах та не погашена податковими зобов'язаннями попередніх звітних (податкових) періодів або не брала участі у розрахунках бюджетного відшкодування (переноситься до рядка 2 розрахунку бюджетного відшкодування)	Значення рядка 24 декларації звітного податкового періоду
	звітний (податковий) період, у якому виникла сума	сума		
1	2	3	4	5
Вересень 2013 року				
1	08.2013	6 000	5 000	1 000
Жовтень 2013 року				
2	08.2013		1 000	1 000
Січень 2014 року				
3	12.2013	8 000	6 000	2 000
Усього	X			

Додаток Д3

Додаток Д3 до декларації з ПДВ заповнюється лише тими платниками, які мають право на бюджетне відшкодування.

Ті ж платники податків, які відповідно до норм п. 200.5 Податкового кодексу не мають такого права, додаток Д3 не заповнюють. До таких платників податків належать особи, які:

були зареєстровані платниками ПДВ менше ніж за 12 календарних місяців до місяця, за результатами якого подається заява на бюджетне відшкодування (за винятком нарахування податкового кредиту при придбанні або спорудженні основних засобів);

мали обсяг оподатковуваних операцій за останні 12 календарних місяців менший, ніж заявлена сума бюджетного відшкодування (за винятком нарахування податкового кредиту придбанні або спорудженні основних засобів).

Додаток Д3

до податкової декларації з податку на додану вартість

№	Показники	Сума
1	2	3
1	Залишок від'ємного значення попереднього звітного (податкового) періоду, за вирахуванням суми податку, яка підлягає сплаті до бюджету за підсумками поточного звітного (податкового) періоду (рядок 22 декларації звітного (податкового) періоду)	8 000
2	Частина залишку від'ємного значення, фактично сплачена отримувачем товарів/послуг постачальникам товарів/послуг або до Державного бюджету України, а в разі отримання від нерезидента послуг на митній території України – включена до податкових зобов'язань у декларації, у попередніх звітних (податкових) періодах та не погашена податковими зобов'язаннями попередніх звітних (податкових) періодів або не брала участі у розрахунках бюджетного відшкодування (переноситься до рядка 2 розрахунку бюджетного відшкодування) (графі 4 додатка 2 до декларації звітного (податкового) періоду)	6 000
2.1	у т. ч. за основними фондами, фактично оплаченими та введеними в експлуатацію, які обліковуються як основні засоби	0
3	Сума, що підлягає бюджетному відшкодуванню (сума, вказана в рядку 1, у межах суми, вказаної в рядку 2) (значення цього рядка переноситься до рядка 23 декларації за поточний звітний (податковий) період)	6 000

Додаток Д4

У додатку Д4 наводиться заява платника податку, який претендує на бюджетне відшкодування ПДВ.

Додаток Д5

У розділі I додатка Д5 наводиться розшифровка показника рядка 1 декларації з ПДВ (податкове зобов'язання з ПДВ, сплачене при імпорті товарів, у звітності з податку на додану вартість не відображається).

У розділі II додатка Д5 наводиться розшифровка рядків 10.1, 10.2, 14.1, 15.1, 15.2 декларації.

Додаток Д5 до податкової декларації з податку на прибуток підприємства

Розділ I. Податкові зобов'язання

(грн)

№	Платник податку – покупець (індивідуальний податковий номер)	Обсяг постачання (без податку на додану вартість)	Сума податку на додану вартість
1	2	3	4
1	-	-	-
...
Інші		203 000	40 600
Усього за місяць (рядок 1 декларації), у тому числі:		203 000	40 600

Розділ II. Податковий кредит

(грн)

№	Постачальник (індивідуальний податковий номер)	Період виписки подат- кових накладних, інших документів, що дають право на податковий кредит	Обсяг постачання (без податку на додану вартість)	Сума податку на додану вартість
1	2	3	4	5
Операції з придбання з податком на додану вартість, які надають право формування податкового кредиту				
1	111111111111	12.2011	100 000	20 000
Усього за місяць (рядки 10.1 + 15.1 дек- ларації), у тому числі:		-	100 000	20 000
придбання (будівництво, спорудження, створення) необоротних активів		-	-	-
Операції з придбання з податком на додану вартість, які не надають права формування податкового кредиту				
1	333333333333	12.2011	7 000	1 400
Усього за місяць (рядки 10.2 + 14.1 + 15.2 декларації)		-	7 000	1 400

Додаток Д6

Додаток-довідку з кодом Д6 у складі звітності з ПДВ подають ті платники, які у звітному періоді декларують неоподатковувані операції, а також підприємства (організації) інвалідів, що застосовують один із пільгових режимів оподаткування.

Додаток Д6

Таблиця 1. Пункт 3 декларації "Операції, що не є об'єктом оподаткування (стаття 196 розділу V Кодексу)"

№	Назва операції	Стаття Кодексу	Сума
1	2	3	4
1	-	-	-
Усього			-

Таблиця 2. Пункт 4 декларації "Операції з постачання послуг за межами митної території України та послуг, місце постачання яких визначено відповідно до пунктів 186.2, 186.3 статті 186 розділу V Кодексу за межами митної території України"

№	Назва операції	Стаття Кодексу	Сума
1	2	3	4
1	Операції з постачання транспортно-експедиторських послуг	Абзац "ж" п. 186.3 розд. V	14 785
Усього			14 785

Таблиця 3. Пункт 5 декларації "Операції, які звільнені від оподаткування (стаття 197 розділу V Кодексу, підрозділ 2 розділу XX Кодексу, міжнародні договори (угоди))"

№	Назва операції	Стаття Кодексу	Сума
1	2	3	4
1	Операції з постачання послуг з перевезення пасажирів міським пасажирським транспортом (крім таксі), тарифи на які регулюються в установленому законом порядку	Пп. 197.1.8 розд. V	20 875
	Операції з постачання послуг із перевезення (переміщення) вантажів транзитом через митну територію України	П. 197.8 розд. V	6 568
Усього			24 443

Додаток Д7

Додаток Д7 заповнюють ті платники, які здійснюють одночасно операції, що обкладаються і не обкладаються ПДВ.

Розподіляти податковий кредит повинні не всі платники, які здійснюють оподатковувані та неоподатковувані операції одночасно.

Додаток Д7

Таблиця 1. Розрахунок частки використання сплаченого (нарахованого) податку за придбаними (ввезеними) товарами/послугами та/або необоротними активами між оподатковуваними та неоподатковуваними операціями

Платник	Податковий період, за який здійснюється розрахунок	Обсяги постачання (без податку на додану вартість)		Частка використання товарів / послуг, необоротних активів в оподатковуваних операціях (колонка 4 x 100 % / колонка 3)
		загальний обсяг постачання (сума значень рядків 6 та 8 колонки А декларації та всіх уточнюючих розрахунків)	оподатковувані операції (сума значень рядків 1, 2.1, 2.2, 8.1, 8.2 колонки А декларації та всіх уточнюючих розрахунків)	
1	2	3	4	5
який здійснює розрахунок відповідно до пункту 199.2 статті 199 розділу V Кодексу	попередній календарний рік	-	-	-
який здійснює розрахунок відповідно до пункту 199.3 статті 199 розділу V Кодексу	перший звітний податковий період, у якому задекларовані такі операції	64 545 (53 270 - 450 + + 11 725)	52 820 (53 270 - 450)	81.83

**Таблиця 2. Перерахунок частки використання сплаченого
(нарахованого) податку за придбаними (ввезеними)
товарами/послугами між оподатковуваними
та неоподатковуваними операціями**

№	Фактичний обсяг проведених протягом поточного року оподатковуваних та неоподатковуваних операцій			Перерахована частка використання <...>	Придбання (виготовлення, будівництво, спорудження створення), ввезення товарів/ послуг, які частково використовуються в оподатковуваних операціях <...>		Фактично включено до податкового кредиту <...>	Сума податку на додану вартість, що підлягає включенню до податкового кредиту <...>	Коригування податкового кредиту <...>
	усього <...>	Оподатковувані операції <...>	Неоподатковувані операції <...>		в оподатковуваних операціях <...>	обсяг <...>			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	1 345 360	586 710	758 650	43.61	2 460	492	492	215	277

**Таблиця 3. Перерахунок частки використання сплаченого
(нарахованого) податку за придбаними (ввезеними)
необоротними активами між оподатковуваними
та неоподатковуваними операціями**

№	Дата <...> початку використання <...>	Дата <...> формування податкового кредиту <...>	Вартість придбання необоротних активів <...>		Фактично включено до податкового кредиту <...>	Підлягає включенню до податкового кредиту <...>	Коригування податкового кредиту <...>
			обсяг <...>	податок на додану вартість			
1	2	3	4	5	6	7	8
1	2.2013	1.2011	4 725	945	378	496	-118

Додаток Д8

У додатку Д8 наводиться бланк заяви-скарги платника податків на продавця, який не видав покупцю податкову накладну.

Заява про відмову постачальника надати податкову накладну (порушення ним порядку заповнення та/або порядку реєстрації в єдиному реєстрі податкових накладних) (Д8)

Відповідно до пункту 201.10 статті 201 розділу V Кодексу заявляю про відмову продавця товарів/послуг надати податкову накладну.

(грн)

№	Постачальник		Дата виникнення податкових зобов'язань	Придбання товарів/послуг з метою їх використання у межах господарської діяльності для здійснення операцій, які підлягають оподаткуванню за основною ставкою		Причини відмови продавця товарів/послуг надати податкову накладну	
	найменування (прізвище, ім'я, по батькові – для фізичної особи)	індивідуальний податковий номер		обсяг поставки (без податку на додану вартість)	сума податку на додану вартість	номер і дата документа, що засвідчує факт відмови	пояснення
1	2	3	4	5	6	7	8
1	ТОВ "Відмова"	333333333 333	20.12.11	100 000	20 000	Лист на адресу ТОВ "Відмова" від 30.12.13 № 35	Відсутність відповіді на лист від 30.12.13 № 35

Відповідно до пункту 201.10 статті 201 розділу V Кодексу заявляю про порушення продавцем порядку заповнення та/або порядку реєстрації в Єдиному реєстрі податкових накладних.

(грн)

№	Постачальник		Податкова накладна		Придбання товарів/послуг з метою їх використання у межах господарської діяльності для здійснення операцій, які підлягають оподаткуванню за основною ставкою		Опис порушення продавцем порядку заповнення та/або порядку реєстрації в Єдиному реєстрі податкових накладних
	найменування (прізвище, ім'я, по батькові – для фізичної особи)	індивідуальний податковий номер	дата	номер	обсяг поставки (без податку на додану вартість)	сума податку на додану вартість	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	ТОВ "Нереєстратор"	444444444444	12.12.13	356	600 000	120 000	При перевірці не підтверджено реєстрацію податкової накладної у Єдиному реєстрі

Додаток Д9

У цьому додатку здійснюється розрахунок питомої ваги вартості сільськогосподарських товарів/послуг до вартості всіх товарів/послуг.

Додаток Д9

№	Податковий період (місяць/рік)	Обсяги постачання (без податку на додану вартість)		
		сільськогосподарських товарів/послуг	товарів/послуг, що не належать до сільськогосподарських	загальні (граф 3 + графа 4)
1	2	3	4	5
1	01.13	15 000	10 000	25 000
2	02.13	10 000	3 000	13 000

1	2	3	4	5
3	03.13	25 000	17 000	42 000
4	04.13	15 000	6 000	21 000
5	05.13	10 000	1 000	11 000
6	06.13	10 000	2 000	12 000
7	07.13	15 000	2 000	17 000
8	08.13	20 000	3 000	23 000
9	09.13	25 000	4 000	29 000
10	10.13	20 000	2 000	22 000
11	11.13	15 000	1 000	16 000
12	12.13	15 000	1 000	16 000
Усього		160 000	46 000	206 000
Питома вага (%)		77,7	22,3	100

У четвертий день тренінгу студенти виконують завдання з заповнення додатків до декларації з податку на прибуток підприємств.

Завдання 1. Підприємство "Альфа", до складу якого входять філії А та Б, є платником консолідованого податку на прибуток. Крім діяльності в Україні (не підлягає патентуванню) підприємство провадить діяльність у Росії через своє постійне представництво (далі – ПП).

У I кварталі 2014 року підприємство отримало такі показники (усі суми без ПДВ):

300 100 грн – загальна сума доходів (включаючи доходи ПП);

170 100 грн – загальна сума витрат (включаючи витрати ПП);

130 000 грн (300 100 грн – 170 100 грн) – консолідований прибуток від усіх видів діяльності (у тому числі з іноземних джерел);

Крім того, у березні 2014 року підприємство при виплаті дивідендів сплатило авансовий внесок із податку на прибуток у сумі 7 056 грн.

Завдання: складіть додаток ЗП до декларації з податку на прибуток підприємств.

Завдання 2. Станом на 01.01.14:

- сукупна балансова вартість основних становить 1 900 000 грн, ремонтний ліміт (10 % такої вартості) – 190 000 грн;
- первісна вартість свердловини з видобутку газу – 880 000 грн, ремонтний ліміт (10 % цієї вартості) – 88 000 грн.

У березні 2014 року було проведено поточний ремонт адміністративної будівлі, а в лютому – свердловини (без виведення об'єктів з експлуатації). Вартість ремонту становить 20 000 та 31 324 грн відповідно.

Завдання: складіть додаток АМ до декларації з податку на прибуток підприємств.

Завдання 3. Видавництво – платник податку на прибуток користується "видавничою" пільгою згідно з п. 18 підрозділу 4 розділу XX Податкового кодексу. Патентовуваної діяльності немає. У I кварталі 2014 року за даними декларації отримано такі результати:

рядок 07 (об'єкт оподаткування від усіх видів діяльності) = +80 000 грн;
рядок 09 (прибуток, звільнений від оподаткування) = +75 000 грн
(дохід від продажу книжкової продукції 200 000 грн, її собівартість 100 000 грн, інші витрати (адміністративні, на збут) – 25 000 грн).

Завдання: складіть додаток ПЗ до декларації з податку на прибуток підприємств.

Завдання 4. ТОВ "Імекс" – спільне підприємство. Частка іноземного учасника компанії Іmех (юридичної особи, резидента Республіки Польща) становить 30 %. Протягом I кварталу 2014 року ТОВ "Імекс" нарахувало такі виплати засновнику-нерезиденту (суми вказано в гривневому еквіваленті за курсом НБУ на дату фактичної сплати):

дивіденди – 50 000 грн;
відсотки за користування позикою, яку отримано від компанії Іmех – 24 000 грн;
оплата послуг компанії Іmех з виготовлення рекламної продукції, що рекламує ТОВ "Імекс" – 20 000 грн.

Завдання: складіть додаток ПН до декларації з податку на прибуток підприємств.

Завдання 5. ТОВ "Сіріус" (продавець) у березні 2014 року подало позов до суду на ТОВ "Набі" (покупця), який не оплатив вартість отриманого товару (24 000 грн, у тому числі ПДВ – 4 000 грн). У січні 2014 року отримано рішення суду про те, що позов продавця не задоволено.

Завдання: складіть додаток СБ до декларації з податку на прибуток підприємств.

Завдання 6. Підприємство "Альфа" займається двома видами діяльності: оптовою торгівлею (не підлягає патентуванню) і роздрібною торгівлею через магазин (підлягає патентуванню). У I кварталі 2014 року за даними окремого обліку дохід від патентовуваної діяльності становить 45 000 грн, витрати – 42 571 грн (у тому числі собівартість придбаних і реалізованих товарів – 34 000 грн, інші витрати – 8 571 грн). Вартість торгового патенту, дія якого припадає на I квартал 2014 року, – 600 грн.

Завдання: складіть додаток ТП до декларації з податку на прибуток підприємств.

У п'ятий день тренінгу студенти виконують завдання з заповнення додатків до декларації з податку на додану вартість:

Завдання 1. У грудні 2013 року ТОВ "Коректор" робило коригування обсягів постачання, придбання, сум податкових зобов'язань і податкового кредиту:

надано знижку до ціни поставленого в листопаді товару покупцеві ПП "Каприз" (ІПН 111111111111) на суму 2 400 грн, у тому числі ПДВ – 400 грн;

повернено товар покупцем ТОВ "Відмова" неплатником ПДВ на суму 1 200 грн, у тому числі ПДВ – 200 грн (вартість повернення повністю компенсована покупцеві);

отримано від постачальника ТОВ "Щедрість" (ІПН 222222222222) знижку до ціни на придбаний у листопаді необоротний актив, який використовувався ТОВ "Коректор" одночасно в оподатковуваних і неоподатковуваних операціях. Первісна ціна необоротного активу – 3 600 грн, у тому числі ПДВ – 600 грн, сума коригування – 360 грн, у тому числі ПДВ – 60 грн. Частка використання необоротного активу в оподатковуваних операціях – 70 %.

Завдання: складіть додаток Д1 до декларації з податку на додану вартість.

Завдання 2. У грудні підприємство роздрібної торгівлі ТОВ "Ріпка" придбало товари (послуги) у декількох постачальників:

постачальник з ІПН 111111111111 – платник ПДВ, поставив товари на загальну суму за місяць 100 000 грн, крім того ПДВ – 20 000 грн, для використання в оподатковуваних операціях господарської діяльності. Постачання товарів відбувалося 4 рази на місяць;

постачальник з ІПН 222222222222 – платник ПДВ, поставив товари, звільнені від ПДВ, на суму 50 000 грн для використання в господарській діяльності в неоподатковуваних операціях;

постачальник з ІПН 333333333333 – платник ПДВ поставив ТМЦ на суму 7 000 грн, крім того ПДВ – 1 400 грн, не призначені для використання в господарській діяльності;

нерезидент надав послуги, що є об'єктом оподаткування, на суму 5 000 грн, сума ПДВ у резидента – 1 000 грн. Послуги призначено для використання в господарській діяльності в оподатковуваних операціях.

Обсяг реалізації ТОВ "Ріпка" у грудні склав 200 000 грн, крім того ПДВ – 40 000 грн (постачання кінцевим споживачам за готівковий розрахунок). У грудні відбулася операція ліквідації основних засобів за самостійним рішенням платника податків (балансова вартість на момент ліквідації 3 000 грн, ПДВ – 600 грн). Операції відображаються в рядку 1 декларації.

Завдання: складіть додаток Д5 до декларації з податку на додану вартість.

Завдання 3. У платника у звітному періоді були постачання без ПДВ:

транспортно-експедиторські послуги на суму 14 785 грн;

послуги з перевезення міським пасажирським транспортом за регульованими тарифами на суму 20 875 грн;

послуги з перевезення вантажів транзитом через територію України на суму 6 568 грн.

Завдання: складіть додаток Д6 до декларації з податку на додану вартість.

Завдання 4. Платник ПДВ у 2013 році регулярно здійснював оподатковувані операції (постачання канцелярського приладдя). Обсяг таких

постачань він показав у деклараціях за січень – грудень (у рядку 1, колонка А: 457 870 грн, колонка Б: 91 574 грн).

Також платник провів у грудні 2013 року одиничну звільнену від оподаткування операцію (постачання учнівських зошитів) у рамках договору комісії як комісіонер: узяв на комісію і продав покупцям товар на 30 458 грн без ПДВ. Комісійна винагорода становила 3 046 грн, у тому числі ПДВ – 508 грн (суми відображено в тому числі у рядку 1 декларації за грудень 2013 року).

Із січня 2014 року крім названих оподатковуваних операцій також почав здійснювати пільговувані постачання учнівських зошитів і підручників українського виробництва за прямими договорами. Обсяг оподатковуваних постачань за січень у рядку 1, колонка А: 53 270 грн, колонка Б: 10 654 грн; повернення оподатковуваних товарів, постачання яких було в грудні 2013 року – у рядку 8.1, колонка А: -450 грн, колонка Б: -90 грн.

Обсяг пільговуваних постачань за січень у рядку 5, колонка А: 11 725 грн. Обсяг придбань товарів/послуг і необоротних активів до розподілу в рядку 15, колонка А: 7 380 грн, колонка Б: 1 476 грн.

Завдання: складіть додаток Д7 до декларації з податку на додану вартість.

4. Система контролю та оцінювання навчальних результатів студентів

Проблема контролю та оцінювання є однією з найскладніших у практиці навчання взагалі, й особливо при тренінговому навчання, тому що воно побудовано на використанні та розвитку особистісних характеристик, що, у свою чергу, викликає труднощі оцінювання.

Організація контролю в процесі тренінгу означає створення системи моніторингу за ходом діяльності таким чином, щоб визначати рівень досягнення заданих цілей на кожному етапі та своєчасно коригувати можливі відхилення. Така робота може ефективно здійснюватися лише за певних умов, які забезпечує безпосередньо тренер, а також з урахуванням очікувань і побажань учасників.

Підсумковий контроль проводиться у вигляді наскрізного моніторингу ступеня активності та сформованості компетентностей. Цей контроль охоплює основну частину роботи, яка складається з виконання двох завдань (табл. 4).

Критерії оцінювання при проведенні поточного тренінгового контролю

Критерій	Бал
1. Активність студента на підготовчих лекціях	10
2. Зацікавленість та самостійність при виконанні завдання під час тренінгу	10
3. Правильність виконання завдань, у тому числі:	50
виконання завдання 1 без помилок	5
виконання завдання 2 без помилок	5
виконання завдання 3 без помилок	5
виконання завдання 4 без помилок	5
виконання завдання 5 без помилок	5
виконання завдання 6 без помилок	5
виконання завдання 7 без помилок	5
виконання завдання 8 без помилок	5
виконання завдання 9 без помилок	5
виконання завдання 10 без помилок	5
3. Захист звіту з тренінгу, у тому числі:	30
наявність посилань на статті Податкового кодексу	10
дотримання правил оформлення звіту	5
відповідь на запитання тренера	15
Усього (1 + 2 + 3)	100

Контрольно-оцінні заходи при проведенні тренінгу мають охоплювати не тільки ступінь сформованості компетентностей безпосередньо учасників тренінг-навчання, а й ступінь ефективності самого тренінгу. Адже, між цими двома результатами є тісний взаємозв'язок – якщо сам тренінг розроблено та проведено так, що він не сприяє формуванню та розвитку задекларованих компетентностей, то не слід сподіватися на високі результати учасників, наприклад, при проведенні незалежного оцінювання.

Висновки

Організаційні зміни в розвинених країнах показали, що успіх, насамперед, залежить від навичок і здібностей працівників поряд із розвитком новітніх технологій, а це вимагає значних і неперервних інвестицій у розвиток компетентностей майбутніх фахівців.

Це спричинило актуальність розробки та впровадження тренінгів як на етапі допрактичної освіти, так й у процесі безпосереднього виконання професійних обов'язків.

Розроблення і впровадження в економічну освіту системи тренінгів за різними напрямками підготовки фахівців для економіки і бізнесу є необхідною умовою формування їхніх професійних навичок і забезпечення їх конкурентоспроможності на ринку праці.

Головне завдання тренінгів – відповідно до сучасних вимог економіки і стандартів освіти здійснювати індивідуалізовану підготовку спеціалістів з урахуванням потреб їх мобільності та ефективності, вирішення пріоритетних і актуальних питань практичної діяльності.

В умовах конкуренції на ринку праці випускник вищої школи потребує не лише високого кваліфікаційного рівня. Ринкові умови діяльності підприємств та організацій, з одного боку, і збільшення кількості ВНЗ, які готують фахівців-економістів, з іншого, ставлять випускників відповідної професійної спеціалізації в жорсткі умови конкуренції на ринку праці. Досягти успіху вони можуть лише за умов набуття високої професійної підготовки під час навчання, вміння виявити свої професійно важливі якості під час проходження виробничої практики, стажування чи випробування при вступі на роботу. Підготовку до таких випробувань забезпечує моделювання професійних вмінь майбутнього фахівця протягом навчання. Вирішенню означених проблем сприятиме проведення тренінгових занять, які є складовою традиційного навчального процесу в економічній освіті.

Постійні зміни, які відбуваються в податковому законодавстві потребують особливої уваги, оскільки від правильності ведення податкового обліку залежить сума податкових зобов'язань платників податків, а, відповідно, і сума податкових надходжень до бюджету держави. Навчальна дисципліна є суто розрахунковою дисципліною.

У межах лекційного матеріалу студенти розглядають нормативну базу ведення податкового обліку, методи обліку доходів та витрат платниками податків. Практичні завдання присвячені апробації теоретичного

матеріалу шляхом складання податкових декларацій (розрахунків). Загально-визнаним недоліком названих традиційних форм навчання є їх деяка відірваність від практики складання податкової звітності в електронному вигляді. Тобто у деяких студентів втрачається зацікавленість тільки тому, що вони не уявляють, де та за яких умов розрахунки, які проводяться на практичних заняттях, можна використовувати у майбутньому професійному житті.

Саме цим обумовлена актуальність й значущість проведення тренінгу в межах цієї навчальної дисципліни. Але для реалізації тренінг-навчання за суто розрахунковою дисципліною постає проблема: яким чином зацікавити студентів у розрахункових процедурах з метою формування не тільки вмінь розрахувати, а оволодіння предметними компетентностями щодо обліку доходів і витрат та складання податкових декларацій (розрахунків).

Вирішенні цієї проблеми має відбуватися на всіх етапах проведення тренінгу: від підготовчого до завершального при підключенні всього інструментарію управління активністю студентів: планування, організація, мотивація та контроль.

У вступній частині тренінгу орієнтація йде на так зване "розморожування", тобто на підвищення зацікавленості учасників шляхом демократизації відносин між ними та тренером, запевнення їх у підтримці, підключення конкурентної боротьби за лідерство, формулювання реальних ринкових орієнтирів. У ході основної частини тренінгу необхідно стимулювати процес перетворення існуючих установок на несприйняття знань, вмінь та навичок, які здобуваються традиційним шляхом, на нові установки, орієнтовані на розуміння необхідності та практичної спрямованості знань, вмінь та навичок, одержаних інтерактивним шляхом. Для цього запропоновані завдання мають спиратися не на надання певної інформації з боку тренера, а на самостійний пошук інформації. При цьому формується розуміння, що саме від тебе (учасника малої групи) залежить успіх команди. Саме у процесі групової роботи формується необхідність не списати готовий результат, а перейняти досвід отримання такого результату. Безперечно, що одержаний під час тренінгу результат у вигляді оволодіння певними компетентностями буде особливим, тому що його не нав'язали, а учасник досягнув його самостійно.

На завершальному етапі запропоновано закріпити сформовані в рамках виконання завдань компетентності (не тільки предметні (професійні), а ще й особистісні). Це доцільно зробити у ході презентації та загальної рефлексії від тренінгу.

Рекомендована література

1. Афанасьєв М. В. Тренінг формування компетенцій з економіки підприємства : навч. посібн. / М. В. Афанасьєв, І. В. Гонтарева, Д. О. Тищенко. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2010. – 328 с.
2. Курбатова М. Б. Обучение персонала, как конкурентное преимущество / М. Б. Курбатова, М. И. Магура // Управление персоналом. – 2004. – № 11–12 (98). – С. 14–15.
3. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI // Голос України. – 2010. – № 229–230. – С. 1–56.
4. Про затвердження форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємства : Наказ Міністерства доходів і зборів України від 30 грудня 2013 року № 872 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 87. – С. 92.
5. Про затвердження форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість : Наказ Міністерства доходів і зборів України від 13 листопада 2013 року № 678 // Бухгалтерія. – 2013. – № 52. – С. 5–12.
6. Сидоренко О. Ситуаційна методика навчання: теорія і практика : практ. посібн. / Сидоренко О., Чуба В. – К. : Центр інновацій і розвитку, 2001. – 256 с.
7. Тренінгові технології навчання з економічних дисциплін : навч. посібн. / Г. О. Ковальчук, Н. Ю. Бутенко, М. В. Артюшина та ін. ; за ред. Г. О. Ковальчук. – К. : КНЕУ, 2006. – 320 с.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Тренінг
з навчальної дисципліни
"ОРГАНІЗАЦІЯ ПОДАТКОВОГО ПРОЦЕСУ"
для студентів напряму підготовки
6.030508 "Фінанси і кредит"
спеціалізації "Оподаткування"
всіх форм навчання

Укладач **Найденко Олексій Євгенович**

Відповідальний за випуск **Іванов Ю. Б.**

Редактор **Пушкар І. П.**

Коректор **Мартовицька-Максимова В. А.**

План 2014 р. Поз. № 61.

Підп. до друку

Формат 60 x 90 1/16. Папір MultiCopy. Друк Riso.

Ум.-друк. арк. 2,75. Обл.-вид. арк. 3,44. Тираж прим. Зам. №

Видавець і виготівник – видавництво ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, пр. Леніна, 9а

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи

Дк № 481 від 13.06.2001 р.